

رفتار شرکت‌های چندملیتی در مقابل آلودگی‌های زیست‌محیطی

آذین امرایی

دانشجوی دکتری حقوق نفت و گاز دانشگاه تهران پردیس بین‌المللی کیش

چکیده

امروزه رابطه مستقیمی بین محیط‌زیست و سلامت روانی افراد جامعه وجود دارد، که قوانین حقوقی به‌طور مستقیم نقش مهمی در تحقق حمایت از محیط‌زیست دارند، امروزه بنگاه‌ها دیگر نمی‌توانند تنها به فکر حداکثر کردن سود خود باشند، زیرا آن‌ها غیر از مالکان و سهامدارانشان، ذی‌نفعان دیگری هم دارند که منافع آن‌ها را نیز باید در نظر بگیرند. مسئولیت اجتماعی بخش جدایی‌ناپذیری از دنیای کسب‌وکار امروزه است. در این میان، شرکت‌های چندملیتی نفتی، از سوی جوامع و سازمان‌ها بیشتر تحت فشار هستند تا به مسئولیت‌های فراقانونی خود توجه داشته باشند. علت آن هم این است که فعالیت‌های نفتی با آثار بزرگ قابل رؤیت در مناطق عملیاتی، همراه می‌باشد. شرکت‌های بزرگی در سطح بین‌المللی پرچم‌دار مسئولیت اجتماعی می‌باشند و بسته به نوع کشور محل فعالیت و زمان، اقدامات مختلفی را در این حوزه انجام می‌دهند. علیرغم حمایت حقوق بین‌الملل از شرکت‌های چندملیتی، تلاش‌های بسیاری برای حصول اطمینان از پاسخگویی و مسئولیت این شرکت‌ها صورت گرفته است که یکی از نکات مهم در مورد پاسخ‌گویی و مسئولیت شرکت‌ها این است که در حالی که شرکت‌های چندملیتی حق دارند، تحت قانون حمایت از سرمایه‌گذاری بین‌المللی باشند، اما این امر در تعادل با حقوق و وظایف نظیر آن‌ها در سطح بین‌المللی نمی‌باشد. این مقاله به بررسی این نکته پرداخته است که همزمان با حمایت از شرکت‌های سرمایه‌گذاری چندملیتی در حقوق بین‌الملل، الزام این شرکت‌ها به پاسخگویی در قبال فعالیت‌های سرمایه‌گذاری، توأم با تخریب و آلودگی محیط‌زیست مورد توجه قرار گرفته است به‌گونه‌ای که همزمان با حمایت از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های چندملیتی، بتوان آسیب‌ها و مخاطرات زیست‌محیطی ناشی از فعالیت‌های این شرکت‌ها را به حداقل رساند. در سؤالی آیا می‌توان شرکت چندملیتی را به دلیل نقض معیارهای زیست‌محیطی ناشی از فعالیت‌های شرکت فرعی، مسئول دانست. به همین منظور به بررسی رفتار شرکت‌های چندملیتی در مقابل آلودگی زیست‌محیطی پرداخته‌ایم.

واژه‌های کلیدی: محیط‌زیست، شرکت‌های چندملیتی، مسئولیت اجتماعی، شرکت فرعی، شرکت مادر

مطالعات مهندسی صنایع و مدیریت تولید

دوره ۷، شماره ۲، تابستان ۱۴۰۰، صفحات ۱۵۱-۱۲۳